

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про санкції» (реєстр. № 5191-2 від 19.03.2021), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Бобровською С. А., Піпою Н. Р., Клименко Ю. Л. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект спрямований на сприяння захисту національної безпеки шляхом підвищення ефективності та системності державної політики у сфері застосування санкцій.

Законопроектом пропонується уніфікувати підстави застосування санкцій до іноземних та українських юридичних і фізичних осіб, включити інформаційну діяльність в інтересах держави-агресора до підстав застосування санкцій, а також спростити порядок приєднання до міжнародних санкцій.

Також пропонується створити Державний санкційний реєстр, передбачити процедуру регулярного моніторингу та своєчасного продовження санкцій, створити механізм досудового оскарження рішення РНБО про застосування санкцій.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не має прямого впливу на доходну чи видаткову частину Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Оцінити вплив запропонованих норм на показники бюджету неможливо через відсутність необхідних для розрахунку даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Згідно із пояснювальною запискою прийняття законопроекту не потребуватиме додаткових видатків із Державного бюджету України.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

До законопроекту всупереч статті 27 Бюджетного кодексу України не надані фінансово-економічні обґрунтування з відповідними розрахунками.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Відповідно до 6 та 7 Рекомендацій FATF включенню до санкційних переліків країн підлягають:

організації, якими володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, особи, причетні до тероризму та розповсюдження зброї масового знищення;

будь-які фізичні особи або організації, які діють від імені або за дорученням осіб, причетних до тероризму або розповсюдження зброї масового знищення.

Враховуючи викладене, пропонуємо частину восьму розділу I законопроекту викласти у такій редакції:

«Статтю 3 доповнити частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

«4. Застосування санкцій до юридичної або фізичної особи, організації є підставою для застосування цього ж виду санкцій до осіб, якими прямо або опосередковано володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи щодо яких застосовані санкції.

5. Застосування санкцій до юридичної або фізичної особи, організації є підставою для застосування цього ж виду санкцій до осіб, які діють від імені або за дорученням осіб щодо яких застосовані санкції.».

2. Частиною шістнадцятою розділу I законопроекту пропонується викласти в новій редакції частину сьому статті 5 Закону України «Про санкції» (далі – Закон про санкції), якою визначається ряд підстав для скасування санкцій.

При цьому слід зазначити, що запропоновані підстави для скасування санкцій повинні в повній мірі співвідноситися з підставами для застосування санкцій, передбаченими частиною першою статті 3 діючого Закону про санкції, зокрема в частині скасування санкцій, що запроваджені Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

3. Частиною сімнадцятою розділу I законопроекту визначаються повноваження Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державної служби фінансового моніторингу України тощо.

Проте відповідно до чинного законодавства України, зокрема Конституції України, Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» утворення, реорганізація та ліквідація міністерств та інших центральних органів виконавчої влади відноситься до компетенції Кабінету Міністрів України.

Тому визначення конкретних назв центральних органів виконавчої влади не може бути нормами цього законопроекту.

4. Частиною вісімнадцятою розділу I законопроекту пропонується доповнити Закон про санкції статтею 7, якою на Апарат Ради національної безпеки і оборони України покладаються додаткові повноваження, зокрема щодо ведення та своєчасного оновлення Державного санкційного реєстру, розгляду скарг стосовно застосування санкцій.

Разом з тим, відповідно до 6 та 7 Рекомендацій FATF країни повинні також передбачити механізми передачі списку осіб, до яких застосовано санкції, до фінансового сектору та представників нефінансових професій негайно після застосування санкцій.

З урахуванням наведеного, пропонуємо абзаци четвертий та п'ятий частини вісімнадцятої розділу I законопроекту викласти у такій редакції:

«2. Ведення, своєчасне оновлення та оприлюднення Державного санкційного реєстру покладається на Апарат Ради національної безпеки та оборони України.

3. Порядок ведення та оприлюднення Державного санкційного реєстру визначається Радою національної безпеки та оборони України.».

Водночас слід зазначити, що реалізація зазначених положень законопроекту може потребувати додаткових видатків державного бюджету, зокрема, на створення та забезпечення функціонування такого реєстру та утримання Апарату РНБОУ.

Проте суб'єктом законодавчої ініціативи в порушення вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не надані фінансово-економічні обґрунтування з відповідними розрахунками.

5. Частиною двадцятою розділу I законопроекту пропонується доповнити Закон про санкції новою статтею 9 та передбачити для юридичних та фізичних осіб можливість оскарження рішень Ради національної безпеки та оборони України про застосування санкцій.

Водночас, вказаною нормою не визначено порядок оскарження рішень про застосування санкцій, запроваджених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Як наголошено в 7 Рекомендації FATF механізм виключення з санкційного переліку повинен відповідати інструкціям або процедурам, впровадженим Радою Безпеки відповідно до Резолюції 1730 (2006).

Так, вказана Резолюція передбачає створення відповідних контактних центрів для прийому прохань про виключення з переліку.

Особа, може ініціювати своє виключення з використанням такого контактного центру або безпосередньо через країну проживання.

В свою чергу, відповідно до частини четвертої статті 31 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361), розробленого з урахуванням міжнародних стандартів у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, вирішення питання щодо виключення осіб з санкційного списку забезпечується Міністерством закордонних справ України шляхом звернення з відповідною пропозицією до комітетів Ради Безпеки ООН, з дотриманням процедур, визначених такими комітетами.

Водночас, Міністерство закордонних справ України розробляє процедури подання клопотання про виключення осіб та організацій, включених до відповідних санкційних переліків Ради Безпеки ООН, та оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті.

В зв'язку з чим, пропонуємо доопрацювати частину двадцяту розділу I законопроекту, зокрема з урахування положень Рекомендацій FATF та вимог Закону № 361.

Враховуючи зазначене, законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних обґрунтувань.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК